

Jak ZAPROJEKTOWAĆ charakterystykę energetyczną budynku spełniającą aktualne wymagania prawne?

mgr inż. Jerzy Żurawski*)

W 2011 r. pierwszy raz w historii polskiego sądownictwa z powodu wadliwie sporządzonej charakterystyki energetycznej budynku sąd uchylił zaskarżoną decyzję o pozwoleniu na budowę. W związku z tym automatycznie cofnięto decyzję administracyjną na użytkowanie budynku. Po uprawomocnieniu się wyroku użytkowników budynku czeka niemiła niespodzianka.

Od wprowadzenia w 2009 r. zmian w Prawie budowlanym [1] i odpowiednich rozporządzeniach [2, 3, 4] dyskutuje się nad tym, jak powinna wyglądać projektowana charakterystyka energetyczna. Istnieje na ten temat wiele sprzecznych opinii. Zdaniem niektórych wystarczy spełnić jeden z dwóch warunków opisanych w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [3]. Pierwszy z nich dotyczy parametrów izolacyjnych przegród, które nie powinny przekraczać wartości granicznych ($U_{maks.}$), oraz spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu [3] w odniesieniu do izolacji termicznej instalacji, a także przegród przezroczystych. Drugi warunek dotyczy spełnienia wymagań w zakresie wartości wskaźnika nieodnawialnej energii pierwotnej EP oraz pozostałych wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych [3].

Jeżeli dokładniej się przyjrzymy zapisom zamieszczonym w tym rozporządzeniu [3], zauważymy, że dotyczą one jedynie racjonalizacji zużycia energii. W § 329 ust. 1 mamy bowiem wyjaśnienie, że za racjonalnie zaprojektowany uważa się budynek spełniający wyżej wymienione warunki: dotyczące izolacyjności termicznej lub wskaźnika EP. Wykonanie odpowiednich obliczeń i zamieszczenie wyników wykazujących, że budynek spełnia np. pierwsze wymogi związane z odpowiednią izolacyjnością termiczną zgodnie z rozporządzeniem [3], jest jedynie spełnieniem wymogu racjonalizacji zużycia energii, nie jest natomiast, jak sugeruje większość projektantów, projektowaną charakterystyką

energetyczną budynku. Należy też podkreślić, że **spełnienie w sposób uproszczony warunku racjonalizacji zużycia energii nie jest projektowaną charakterystyką energetyczną budynku.**

Projekty NIESPEŁNIAJĄCE żadnych standardów

Obecnie opracowywane projekty budowlane prawie nigdy nie spełniają wymagań w zakresie jakości energetycznej budynków. Projektanci pomijają wiele określonych w przepisach zagadnień projektowych, czasami nawet nie wiedzą, że w ramach projektu architektoniczno-budowlanego niezbędne jest wykonanie szczegółowych analiz. Bardzo często zdarza się nam konsultować projekty, które nie spełniają żadnych standardów w zakresie jakości energetycznej. Sytuacja jest wręcz dramatyczna.

Spróbujmy przeanalizować aktualne wymagania prawne i ustalić, co powinien zawierać projekt architektoniczno-budowlany w zakresie charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji wykorzystania w nim energii.

ANALIZY, jakie muszą być wykonane na etapie projektu architektoniczno-budowlanego

Wieloletnia praktyka w realizacji i weryfikacji projektów potwierdza, że obecnie sporządzane projekty architektoniczno-budowlane są raczej dokładniej opracowaną koncepcją niż projektem. Trudność jednak polega na tym, że obowiązujące wymagania prawne są czasami sprzeczne ze sobą.

Projekt architektoniczno-budowlany musi zapewnić spełnienie podstawowych wyma-

gań określonych w art. 5 Prawa budowlanego [1], zgodnie z którym obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, powinien być **zaprojektowany i wybudowany w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej**, zapewniając spełnienie następujących wymagań:

- bezpieczeństwa konstrukcji,
- bezpieczeństwa pożarowego,
- bezpieczeństwa użytkowania,
- odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska,
- ochrony przed hałasem i drganiami,
- **odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji użytkowania energii.**

Zgodnie z tym zapisem na etapie projektu architektoniczno-budowlanego muszą być wykonane wszelkiego rodzaju analizy i obliczenia, które wykażą, że budynek spełnia podstawowe wymagania prawne. Dotyczy to konstrukcji, jej wytrzymałości, bezpieczeństwa użytkowania, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku i racjonalizacji zużycia energii. Należy je wykonać zgodnie z zasadami opisanymi w rozporządzeniu w sprawie zakresu i formy projektu budowlanego [2], rozporządzeniu w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku [4] oraz w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [3].

Projekt architektoniczno-budowlany musi spełnić wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie zakresu i formy projektu budowlanego [2].

Dane, które trzeba określić w ramach projektowanej charakterystyki energetycznej

W zakresie charakterystyki energetycznej projekt architektoniczno-budowlany

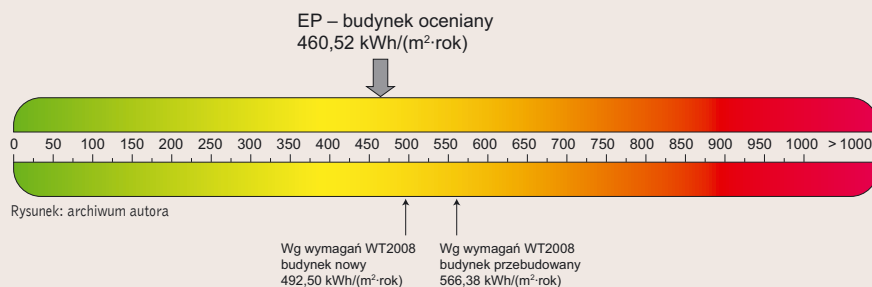
*) Dolnośląska Agencja Energii i Środowiska

Tabela 1. Przykładowe zestawienie powierzchni budynku niezbędne do prawidłowego obliczenia wartości EP

Parametr		Użytkowa	Usługowa	Ruchu	Razem
Przestrzeń ogrzewana wentylowana	Powierzchnia [m ²]	2561,20	80,50	213,20	2854,90
	Kubatura [m ³]	21 841,56	265,65	703,56	22 810,77
Zwartość	Powierzchnia przegród zewnętrznych (A)	–	–	–	9124,45 m ²
	Kubatura ogrzewana (V _o)	–	–	–	26 564,16 m ³
	Wskaźnik zwartości (A/V _o)	–	–	–	0,34 1/m

Tabela 2. Przykładowe określenie charakterystyki energetycznej projektowanego budynku na podstawie wartości wskaźnika EP (hala sportowa)

Wskaźnik EP	Wartość
Dla budynku projektowanego	460,52 kWh/m ² rok
Dla budynku nowego wg WT 2008 [3]	492,50 kWh/m ² rok
Dla budynku przebudowywanego wg WT 2008 [3]	566,38 kWh/m ² rok

Rys. Przykładowe określenie charakterystyki energetycznej projektowanego budynku wg danych z tabeli 2

Tabela 3. Przykładowe zestawienie zapotrzebowania na moc na potrzeby instalacji c.o. (projektowe obciążenie cieplne wg PN-EN 12831:2006 [6])

Lokal	Projektowe obciążenie cieplne [kW]
Hala sportowa	180,86
Dom kultury	123,55
Razem	304,41

Tabela 4. Przykładowe zestawienie zapotrzebowania na moc na potrzeby instalacji c.w.u.

Lokal	Średnie zapotrzebowanie na moc do przygotowania c.w.u. [kW]
Hala sportowa	293,82
Dom kultury	80,13
Razem	373,96

powinien spełnić następujące wymagania. Powinien zawierać zwięzły opis techniczny oraz część rysunkową, określającą:

- **przeznaczenie i program użytkowy obiektu budowlanego oraz**, w zależności od rodzaju obiektu, **jego charakterystyczne parametry techniczne**, w szczególności: kubaturę, zestawienie powierzchni, wysokość i długość. Przeznaczenie budynku decyduje o określeniu wymagań szczegó-

wych. Inne dotyczą budynku mieszkalnego, inne użyteczności publicznej, jeszcze inne budynków ogrzewanych i chłodzonych. Konieczne jest też określenie parametrów geometrycznych. Należy poprawnie określić powierzchnię użytkową, kubaturę V_o oraz powierzchnię przegród zewnętrznych (tabela 1);

- **rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe** podstawowych elementów konstrukcji

obiektu oraz wewnętrznych i zewnętrznych przegród budowlanych;

przykładowy opis: „Ściany nośne zewnętrzne murowane bloczkami silikatowymi o gr. 24 [cm], izolowane termicznie styropianem FS-15 o gr. 12 [cm], obustronnie otynkowane. Ściany osłonowe zewnętrzne murowane bloczkami silikatowymi o gr. 24 [cm] oraz 18 [cm], izolowane termicznie styropianem FS-15 o gr. 12 [cm] oraz 14 [cm], obustronnie otynkowane. Fundamenty żelbetonowe, wylewane. Ściany fundamentowe żelbetonowe, wylewane o gr. 20 [cm]. Strop nad poddaszem typu Filigran o gr. 18 [cm], izolowany termicznie wełną mineralną miękką o gr. 20 [cm]. Stropodach oparty na stropie Filigran o gr. 20 [cm], izolowany termicznie styropianem FS-20 o gr. 20 [cm], pokryty papą termozgrzewalną. Dach skośny drewniany izolowany termicznie w warstwie niejednorodnej wełną mineralną o gr. 20 [cm], pokryty dachówką cementową. Stolarzka okienna typowa z PVC o współczynniku przenikania ciepła dla szyby U_g = 1,0 [W/(m²·K)] oraz o współczynniku przenikania ciepła dla okna U_w = 1,4 [W/(m²·K)];

- **charakterystykę energetyczną obiektu budowlanego**, opracowaną zgodnie z przepisami dotyczącymi metodologii obliczania charakterystyki energetycznej. Oznacza to, że charakterystyka energetyczna musi być określona zgodnie z rozporządzeniem w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku [4] i obejmować ocenę jakości budynku na podstawie wartości EP (tabela 2, rys.).

Należy zauważyć, że jeżeli na etapie realizacji inwestycji nie było zmian w stosunku do projektu, projektowana charakterystyka staje się świadectwem charakterystyki energetycznej budynku.

W ramach projektu trzeba wyznaczyć wartość wskaźnika nieodnawialnej energii pierwotnej EP oraz sprawdzić jego warunki graniczne, np. dla budynków mieszkalnych ogrzewanych EP ≤ EP określonego w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (WT 2008) [3]. Wymagania te nie dotyczą obiektów o prostej konstrukcji, takich jak: domy jednorodzinne, obiekty zabudowy inwentarskiej.

Jeżeli budynek nie spełnia tego warunku, nie powinien otrzymać pozwolenia na budowę oraz na użytkowanie. Praktyka jest jednak inna.

W ramach projektowanej charakterystyki energetycznej należy dodatkowo określić:

- **bilans mocy urządzeń elektrycznych oraz urządzeń zużywających inne rodzaje energii**, stanowiących jego stałe wyposażenie

budowlano-instalacyjne, z wydzieleniem mocy urządzeń służących do celów technologicznych związanych z przeznaczeniem budynku (tabela 3, 4, 5, 6);

■ w przypadku budynku wyposażonego w instalacje ogrzewcze, wentylacyjne, klimatyzacyjne lub chłodnicze – **właściwości cieplne przegród zewnętrznych, w tym ścian pełnych oraz drzwi, wrót, a także przegród przezroczystych i innych.** Właściwości cieplne powinny być obliczone zgodnie z normą PN-EN ISO 6946:2008 [5], z uwzględnieniem wpływu punktowych mostków cieplnych związanych z konstrukcją przegrody. Należy sprawdzić, czy przegrody spełniają wymagania szczegółowe, tj. nie mogą przekraczać wartości granicznych – $U \leq U_{maks}$. (tabela 7);

■ **parametry sprawności energetycznej instalacji ogrzewczych, wentylacyjnych, klimatyzacyjnych lub chłodniczych oraz innych urządzeń** mających wpływ na gospodarkę energetyczną obiektu budowlanego (tabela 8);

■ **dane wykazujące, że przyjęte w projekcie architektoniczno-budowlanym rozwiązania budowlane i instalacyjne spełniają wymagania dotyczące oszczędności energii zawarte w przepisach techniczno-budowlanych.**

Przepisy techniczno-budowlane – wymagania podstawowe

Wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych są następujące: budynek i jego instalacje ogrzewcze, wentylacyjne i klimatyzacyjne, ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynku użyteczności publicznej również oświetlenia wbudowanego, powinny być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby ilość ciepła, chłodu i energii elektrycznej, potrzebnych do użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, można było utrzymać na racjonalnie niskim poziomie. **Wymagania te w odniesieniu do budynku mieszkalnego uznaje się za spełnione, jeżeli:**

■ **przegrody zewnętrzne budynku oraz technika instalacyjna odpowiadają wymaganiom izolacyjności cieplnej oraz powierzchni okien spełnia wymagania określone w załączniku 2 rozporządzenia [3],** przy czym dla budynku przebudowywanego dopuszcza się zwiększenie średniego współczynnika przenikania ciepła osłony budynku o nie więcej niż 15% w porównaniu z budynkiem nowym o takiej samej geometrii i sposobie użytkowania. Oznacza to, że średnioważony współczynnik przenikania ciepła budynku może być większy o 15% od średniego współczynnika przenikania ciepła dla bu-

Tabela 5. Przykładowe zestawienie zapotrzebowania na moc do oświetlenia

Lokal	Moc opraw [W/m ²]	Czas użytkowania [h/rok]	Zapotrzebowanie na energię końcową [kWh/rok]	Zapotrzebowanie na energię pierwotną [kWh/rok]
Hala sportowa	10,50	4000,00	58 561,23	175 683,69
Dom kultury	15,00	4000,00	79 070,40	237 211,20
Razem	–	–	137 631,63	412 894,89

Tabela 6. Przykładowe zestawienie zapotrzebowania na moc dla urządzeń pomocniczych

Wspomagany system	Moc [W]	Zapotrzebowanie na energię końcową [kWh/rok]	Zapotrzebowanie na energię pierwotną [kWh/rok]
c.o.	2952,24	3835,98	11 507,93
c.w.u.	896,42	922,03	2766,10
Wentylacja	21 001,84	84 007,36	252 022,08
Razem	24 850,50	88 765,37	266 296,10

Tabela 7. Przykładowa analiza parametrów izolacyjnych przegród w budynku

Rodzaj przegrody	U [W/(m ² ·K)]	g _c	A [m ²]	H _{tr} przegrody otworu [W/K]	H _{tr} mostków liniowych [W/K]	H _{tr} łącznie [W/K]	f _{Rsi} **
Podłoga na gruncie	0,135*	–	3079,42	140,31	0,00	140,71	0,98*
Stropodach	0,178*	–	997,44	177,54	0,00	177,54	0,98*
Stropodach	0,185	–	2078,30	384,49	0,00	384,49	0,98*
Ściana zewnętrzna	0,220	–	1868,58	411,09	0,00	411,09	0,97*
Ściana zewnętrzna	0,228	–	473,19	107,89	0,00	107,89	0,97*
Stołarka budowlana – typ 1	1,500*	0,67	523,60	785,40	0,00	785,40	–
Stołarka budowlana – typ 2	1,800	0,67	25,15	45,27	0,00	45,27	–
Stołarka budowlana – drzwi wewnętrzne	2,090	0,75	3,68	7,69	0,00	7,69	–

* Wartość średnioważona po powierzchni

** Ryzyko zagrzybienia nie występuje dla f_{Rsi}>0,72

dynku, którego wszystkie przegrody spełniają wymagania określone w warunkach technicznych.

Sprawdzenie tych wymagań jest niewystarczające ze względu na wymagania określone w rozporządzeniu dotyczącym zakresu i formy projektu budowlanego [2], które wymaga sporządzenia projektowanej charakterystyki zgodnie z rozporządzeniem w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku [4]. Niezbędne jest sprawdzenie warunku dotyczącego wskaźnika EP;

■ **wartość wskaźnika EP [kWh/(m²·rok)]** określającego roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji i przygo-

owania ciepłej wody użytkowej oraz chłodzenia **jest mniejsza od wartości granicznych, a także jeżeli przegrody zewnętrzne budynku odpowiadają przynajmniej wymaganiom izolacyjności cieplnej niezbędnej do zabezpieczenia przed kondensacją pary wodnej,** przy czym dla budynku przebudowywanego dopuszcza się zwiększenie wskaźnika EP o nie więcej niż 15% w porównaniu z budynkiem nowym o takiej samej geometrii i sposobie użytkowania. **Wymagania te uznaje się za spełnione** dla budynku użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, budynku produkcyjnego, magazynowego i gospodarczego, **jeżeli maksymalne wartości EP** rocznego wskaźnika obliczeniowego zapotrzebowania na

Tabela 8. Przykładowy raport spełniający wymagania dotyczące instalacji c.o. i c.w.u.

Instalacja		Wartość
c.o.	Zapotrzebowanie na energię końcową do ogrzewania i wentylacji, $Q_{K,H}$ [kWh/rok]	306 505,42
	Zapotrzebowanie na energię pierwotną do ogrzewania i wentylacji, $Q_{P,H}$ [kWh/rok]	337 155,96
	Całkowita średnia sprawność źródeł ciepła na ogrzewanie, $\eta_{H,tot}$	0,90
	Średni współczynnik nakładu nieodnawialnej energii pierwotnej na ogrzewanie w	1,10
c.w.u.	Zapotrzebowanie na energię końcową do podgrzania ciepłej wody, $Q_{K,W}$ [kWh/rok]	354 049,67
	Zapotrzebowanie na energię pierwotną do podgrzania ciepłej wody, $Q_{P,W}$ [kWh/rok]	298 386,05
	Całkowita średnia sprawność źródeł ciepła na potrzeby c.w.u., $\eta_{W,tot}$	0,62
	Średni współczynnik nakładu nieodnawialnej energii pierwotnej na potrzeby c.w.u., w	0,84

Tabela 9. Wymagania minimalne dotyczące izolacji cieplnej przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacjach c.o. i c.w.u.

Lp.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał 0,035 W/(m·K)*)
1.	Średnica wewnętrzna – do 22 mm	20 mm
2.	Średnica wewnętrzna – od 22 do 35 mm	30 mm
3.	Średnica wewnętrzna – od 35 do 100 mm	Równa średnicy wewnętrznej rury
4.	Średnica wewnętrzna – ponad 100 mm	100 mm
5.	Przewody i armatura wg poz. 1–4 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	1/2 wymagań z poz. 1–4
6.	Przewody c.o. wg poz. 1–4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	1/2 wymagań z poz. 1–4
7.	Przewody wg poz. 6 ułożone w podłodze	6 mm
8.	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone wewnątrz izolacji cieplnej budynku)	40 mm
9.	Przewody ogrzewania powietrznego (ułożone na zewnątrz izolacji cieplnej budynku)	80 mm
10.	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone wewnątrz budynku**	50% wymagań z poz. 1–4
11.	Przewody instalacji wody lodowej prowadzone na zewnątrz budynku**	100% wymagań z poz. 1–4

* Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przenikania ciepła, niż podano w tabeli, należy odpowiednio skorygować grubość warstwy izolacyjnej

** Izolacja cieplna wykonana jako powietrznouszczelna

nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji i przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz chłodzenia, w zależności od współczynnika kształtu budynku A/V_e wynoszą:

– w budynkach mieszkalnych do ogrzewania i wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej (EP_{H+W}) w ciągu roku:

a) dla $A/V_e \leq 0,2$; $EP_{H+W} = 73 + \Delta EP$ [kWh/(m²·rok)];

b) dla $0,2 \leq A/V_e \leq 1,05$; $EP_{H+W} = 55 + 90 (A/V_e + \Delta EP)$ [kWh/(m²·rok)];

c) dla $A/V_e \geq 1,05$; $EP_{H+W} = 149,5 + \Delta EP$ [kWh/(m²·rok)];

– w budynkach mieszkalnych do ogrzewania, wentylacji i chłodzenia oraz przygo-

towania ciepłej wody użytkowej (EP_{HC+W}) w ciągu roku:

$EP_{HC+W} = EP_{H+W} + (5 + 15 \cdot A_{w,e}/A_f) (1 - 0,2 \cdot A/V_e) \cdot A_{f,d}/A_f$ [kWh/(m²·rok)];

– w budynkach zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej i produkcyjnych do ogrzewania, wentylacji i chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej i oświetlenia wbudowanego (EP_{HC+W+L}) w ciągu roku:

$EP_{HC+W+L} = EP_{H+W} + (10 + 60 \cdot A_{w,e}/A_f) (1 - 0,2 \cdot V_e) \cdot A_{f,d}/A_f$ [kWh/(m²·rok)].

Przepisy techniczno-budowlane

– wymagania szczegółowe

W przepisach techniczno-budowlanych zawarto dodatkowe wymagania szczegółowe, które muszą być również ujęte w projekcie architektoniczno-budowlanym.

1. **Wartości współczynnika przenikania ciepła U** ścian, stropów i stropodachów, przegród przezroczystych, stolarki budowlanej, obliczone zgodnie z polskimi normami dotyczącymi obliczania oporu cieplnego i współczynnika przenikania ciepła, nie mogą być większe niż wartości U_{maks} .

2. **Izolacja cieplna przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacjach centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej** (w tym przewodów cyrkulacyjnych), instalacji chłodu i ogrzewania powietrznego powinna spełniać wymagania minimalne (tabela 9).

3. **Powierzchnia i izolacyjność termiczna przegród przezroczystych** – w budynku mieszkalnym i zamieszkania zbiorowego pole powierzchni A_0 , wyrażone w m², okien oraz przegród szklanych i przezroczystych, o współczynniku przenikania ciepła nie mniejszym niż 1,5 W/(m²·K), obliczone według ich wymiarów modułarnych, nie może być większe niż wartość $A_{0 maks}$, obliczone według wzoru: $A_{0 maks} = 0,15 A_Z + 0,03 A_W$.

4. **Przepuszczalność energii całkowitej przez przegrody przezroczyste** – we wszystkich rodzajach budynków współczynnik przepuszczalności energii całkowitej okna oraz przegród szklanych i przezroczystych g_c liczony według wzoru:

$$g_c = f_c \cdot g_g \leq 0,5,$$

a w przypadku gdy $f_g = F_g/(F_S + F_G) > 50\%$, $g_c \cdot f_g \leq 0,25$.

5. **Współczynnik temperaturowy f_{Rsi}** – w odniesieniu do przegród zewnętrznych budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej i produkcyjnych rozwiązania przegród zewnętrznych i ich węzłów konstrukcyjnych powinny charakteryzować się współczynnikiem temperaturowym f_{Rsi} o wartości nie mniejszej niż wymagana wartość krytyczna, obliczona zgodnie

IZOLACJE – ogólnopolski miesięcznik informacyjno-techniczny, ukazuje się na rynku od 1996 roku, a od 2004 roku także w Internecie w postaci wortalu www.izolacje.com.pl. Obecnie jest to jedyne na rynku czasopismo, w którym oprócz zagadnień ogólnobudowlanych bardzo szczegółowo omawiane są problemy izolacji cieplnej, akustycznej, wodochronnej itp. oraz najnowsze osiągnięcia w dziedzinie materiałów i technologii izolacyjnych

Zalecane przez specjalistów

Prenumerata

- roczna – 85 zł
- półroczna – 50 zł
- studencka – 50 zł

Dom Wydawniczy MEDIUM ■ **IZOLACJE**
www.izolacje.com.pl

ul. Karczewska 18
 04-112 Warszawa
 tel.: 22 810 21 24
 faks: 22 810 27 42

e-mail: prenumerata@medium.media.pl

ZAMAWIAM PRENUMERATĘ IZOLACJI OD NUMERU

NAZWA FIRMY

ULICA I NUMER

KOD POCZTOWY I MIEJSCOWOŚĆ

OSOBA ZAMAWIAJĄCA

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

E-MAIL

TELEFON KONTAKTOWY

DATA I CZYTELNY PODPIS

Informujemy, że składając zamówienie, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie wyżej wpisanych danych osobowych w systemie zamówień Domu Wydawniczego Medium w zakresie niezbędnym do realizacji powyższego zamówienia. Zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (DzU nr 103/2002, poz. 526 z późniejszymi zmianami) przysługują Państwu prawo wglądu do swoich danych, aktualizowania ich i poprawiania. Upoważniam Dom Wydawniczy Medium do wystawienia faktury VAT bez podpisu odbiorcy. Wysyłka będzie realizowana po dokonaniu wpłaty na konto: Bank Zachodni WBK SA VI O/Warszawa 46 1090 1753 0000 0000 7406 8950

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych przez Dom Wydawniczy Medium oraz inne podmioty współpracujące z Wydawnictwem w Warszawie przy ul. Karczewskiej 18. Informujemy, że zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. (DzU nr 103/2002, poz. 526 z późniejszymi zmianami) przysługują Panu/Pani prawo wglądu do swoich danych, aktualizowania i poprawiania ich, a także wniesienia umotywowanego sprzeciwu wobec ich przetwarzania. Podanie danych ma charakter dobrowolny.

czytelny podpis

z polską normą dotyczącą metody obliczania temperatury powierzchni wewnętrznej koniecznej do uniknięcia krytycznej wilgotności powierzchni i kondensacji międzywarstwowej: $f_{Rsi} \geq f_{Rsi\ min.} = 0,72$. Wartość współczynnika temperaturowego charakteryzującego zastosowane rozwiązanie konstrukcyjno-materiałowe należy obliczać według polskiej normy w odniesieniu do przegrody oraz miejsc występowania mostków cieplnych.

6. Kondensacja pary wodnej – dopuszcza się kondensację pary wodnej wewnątrz przegrody w okresie zimowym, o ile struktura przegrody umożliwi wyparowanie kondensatu w okresie letnim i nie nastąpi przy tym degradacja materiałów budowlanych przegrody na skutek tej kondensacji.

7. Szczelność na przenikanie powietrza – wymagana szczelność wynosi:

- w budynkach z wentylacją grawitacyjną – $n50 \leq 3,0\ h^{-1}$;
- w budynkach z wentylacją mechaniczną – $n50 \leq 1,5\ h^{-1}$.

W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego, budynku użyteczności publicznej, a także w budynku produkcyjnym przegrody zewnętrzne nieprzezroczyste, złącza między przegrodami i częściami przegród oraz połączenia okien z ościeżkami należy projektować i wykonywać pod kątem osiągnięcia ich całkowitej szczelności na przenikanie powietrza. W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego i budynku użyteczności publicznej współczynnik infiltracji powietrza w odniesieniu do otwieranych okien i drzwi balkonowych powinien wynosić nie więcej niż $0,3\ m^3/(m \cdot h \cdot daPa^{2/3})$.

8. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – w stosunku do budynku o powierzchni użytkowej większej niż 1000 m², określonej zgodnie z polskimi normami dotyczącymi właściwości użytkowych w budownictwie oraz określania i obliczania wskaźników powierzchniowych i kubaturowych – należy przeprowadzić analizę możliwości racjonalnego wykorzystania pod względem technicznym, ekonomicznym i środowiskowym odnawialnych źródeł energii, takich jak: energia geotermalna, energia wiatru, a także możliwości zastosowania skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz zdecentralizowanego systemu zaopatrzenia w energię w postaci bezpośredniego lub blokowego ogrzewania.

zapewnienia, by ilość energii potrzebnej do użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem można było utrzymać na racjonalnie niskim poziomie (racjonalizacja wyboru rozwiązań),
 sprawdzenia wymagań dotyczących wartości wskaźnika nieodnawialnej energii pierwotnej EP obliczonej zgodnie z metodologią obowiązującą przy sporządzaniu świadectw charakterystyki energetycznej,
 sprawdzenia wymagań dotyczących wartości granicznych współczynnika przenikania ciepła przegród $U \leq U_{maks.}$
 sprawdzenia współczynnika temperaturowego f_{Rsi} w odniesieniu do przegród oraz w miejscach osłabień izolacji termicznej: $f_{Rsi} \geq f_{Rsi\ min.} = 0,72$,
 sprawdzenia kondensacji międzywarstwowej,
 sprawdzenia warunku kondensacji pary wodnej na wewnętrznej powierzchni przegrody,
 sprawdzenia warunku g_c dotyczącego przegród przezroczystych: $g_c = f_c \cdot g_g \leq 0,5$, a w przypadku gdy $f_c = F_c / (F_s + F_c) > 50\%$, $g_c \cdot f_c \leq 0,25$,
 określenia obciążenia cieplnego odpowiednio w odniesieniu do instalacji c.o., c.w.u., chłodu, oświetlenia oraz urządzeń pomocniczych,
 określenia sprawności średniorocznej w odniesieniu do instalacji c.o., c.w.u., chłodu,
 sprawdzenia możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

PODSUMOWANIE

Projektowanie charakterystyki energetycznej spełniającej aktualne wymagania prawne wymaga:

LITERATURA

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. DzU z 2006 r. nr 156, poz. 1118).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (DzU z 2008 r. nr 201, poz. 1239 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (DzU z 2008 r. nr 201, poz. 1238 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej (DzU z 2008 r. nr 201, poz. 1240).
5. PN-EN ISO 6946:2008, „Komponenty budowlane i elementy budynku. Opór cieplny i współczynnik przenikania ciepła. Metoda obliczania”.
6. PN-EN 12831:2006, „Instalacje ogrzewcze w budynkach. Metoda obliczania projektowego obciążenia cieplnego”.